

ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΦΑΝΤΟΥ
Β' ΤΑΞΗ | ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ | ΤΕΤΑΡΤΗ 17 ΙΟΥΝΙΟΥ 2015
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ
ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α

A1 Στις παρακάτω προτάσεις, από (α) μέχρι και (ε), να γράψετε στην κόλλα σας τον γράμμα της καθεμιάς και δίπλα του τη λέξη **ΣΩΣΤΟ**, αν η πρόταση είναι σωστή ή τη λέξη **ΛΑΘΟΣ**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

(α) Ο ανήλικος χαρακτηρίζεται ως παραβάτης και όχι ως εγκληματίας. **ΣΩΣΤΟ** (σελίδα 21)

(β) Τα κίνητρα της τρομοκρατίας είναι μόνο οικονομικά. **ΛΑΘΟΣ** (σελίδα 23)

(γ) Σύμφωνα με το Σύνταγμα της χώρας μας, η εκτελεστική λειτουργία ασκείται από τη Βουλή και τον Πρόεδρο της δημοκρατίας. **ΛΑΘΟΣ** (σελίδες 60 & 61)

(δ) Σύμφωνα με το συγκεντρωτικό σύστημα, η δημόσια διοίκηση ασκείται μόνο από τα κεντρικά όργανα του κράτους. **ΣΩΣΤΟ** (σελίδα 62)

(ε) Άμεσοι φόροι είναι εκείνοι που επιβάλλονται σε διάφορα προϊόντα κατανάλωσης. **ΛΑΘΟΣ** (σελίδα 36)

Μονάδες 15

Στις παρακάτω προτάσεις από **A2** έως και **A4**, να γράψετε στην κόλλα σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

A2 Ποιο από τα παρακάτω είναι το ανώτατο πολιτικό και ποινικό δικαστήριο;

- (α) Πρωτοδικείο
- (β) Εφετείο
- (γ) Συμβούλιο της Επικρατείας

(δ) Άρειος Πάγος (σελίδα 67)

Μονάδες 5

A3 Απόσβεση ονομάζουμε:

- (α) τη συντήρηση του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού
- (β) την ενοικίαση του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού
- (γ) την πώληση του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού

(δ) τη φθορά του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού, αποτιμημένη σε χρήμα (σελίδα 30)

Μονάδες 5

A4α) Πότε το κράτος προσφεύγει στο δημόσιο δανεισμό (μονάδες 7); Σε ποιές κατηγορίες διακρίνεται ο δημόσιος δανεισμός ανάλογα με την προέλευση του (μονάδες 6);

(σελίδα 40)

- Όταν οι δαπάνες (τα έξοδα) του δημοσίου είναι μεγαλύτερες από τα έσοδα, τότε υπάρχει έλλειμμα στον προϋπολογισμό. Στην περίπτωση αυτή το κράτος αναγκάζεται να προσφύγει στον δανεισμό για να καλύψει τις δαπάνες του. Επίσης, όταν το ισοζύγιο πληρωμών είναι ελλειμματικό, το κράτος προσφεύγει στον δανεισμό.
- Εσωτερικός: Όταν τα κεφάλαια προέρχονται από το εσωτερικό της χώρας.
- Εξωτερικός: Όταν τα κεφάλαια προέρχονται από το εξωτερικό.

Μονάδες 13

A4β) Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αρνείται να υπογράψει νόμο που ψήφισε η Βουλή. Ποιό δικαίωμα ασκεί σύμφωνα με το Σύνταγμα (μονάδες 6); Ποια είναι στη συνέχεια η τύχη του νόμου αυτού (μονάδες 6);

(σελίδα 59)

- Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, αν διαφωνεί έχει το δικαίωμα να ασκήσει *вето*, δηλαδή να αναπέμψει στη Βουλή τον νόμο που ψήφισε η Βουλή εκθέτοντας και τους λόγους της διαφωνίας του.
- Στην περίπτωση αυτή το θέμα απασχολεί την ολομέλεια της Βουλής, αλλά αν ψηφιστεί πάλι με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών (δηλαδή 151 ψήφοι), ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι υποχρεωμένος να εκδώσει και να δημοσιεύει τον νόμο μέσα σε δέκα μέρες από την επιψήφισή του.

Μονάδες 12

ΟΜΑΔΑ Β

B1α) Να περιγράψετε τις κύριες (μονάδες 6) και τις παρεπόμενες ποινές (μονάδες 7).

(σελίδες 24 & 25)

(α) Κύριες Ποινές

- Ποινές στερητικές της ελευθερίας: Η κάθειρξη, η φυλάκιση, ο περιορισμός σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων, ο περιορισμός σε ψυχιατρικό κατάστημα και η κράτηση.
- Χρηματικές ποινές: Το ύψος τους είναι ανάλογο, κυρίως, με την βαρύτητα του εγκλήματος και την οικονομική κατάσταση του δράστη. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά σε ειδικές διατάξεις, η χρηματική ποινή δεν μπορεί να είναι κατώτερη από εκατόν πενήντα (150) ευρώ, ούτε ανώτερη από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ και το πρόστιμο δεν μπορεί να είναι κατώτερο από είκοσι εννέα (29) ευρώ, ούτε ανώτερο από πεντακόσια ενενήντα (590) ευρώ.

(β) Παρεπόμενες ποινές (ακολουθούν τις κύριες ποινές)

- Αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων. Επιβάλλεται σε βαριές ποινές (κάθειρξη, φυλάκιση).
- Απαγόρευση άσκησης επαγγέλματος.
- Δημοσίευση της καταδικαστικής απόφασης.
- Δήμευση προϊόντων και εργαλείων του εγκλήματος.

Μονάδες 13

B1β) Να περιγράψετε τον άτυπο κοινωνικό έλεγχο (μονάδες 6). Να δώσετε ένα παράδειγμα άτυπου κοινωνικού ελέγχου από την καθημερινότητά σας (μονάδες 6).

(σελίδες 16 & 17)

- Δεν ασκείται με θεσμοθετημένα μέσα, δηλαδή δεν στηρίζεται σε γραπτούς κανόνες, σε νομικές ή διοικητικές κυρώσεις. Στηρίζεται στα ήθη, στα έθιμα, στις παραδόσεις, στους άγραφους νόμους της ομάδας ή της κοινωνίας. Ασκείται με πολλούς τρόπους, όπως υποδείξεις, χειρονομίες, μορφασμούς, σεβασμό, περιφρόνηση, κριτική, επιβράβευση, αποδοκιμασία. Αυτό το είδος ελέγχου ασκείται κυρίως σε μικρές ομάδες, όπου οι σχέσεις είναι προσωπικές (οικογένεια, γειτονιά, χώρος εργασίας κτλ.). Ορισμένες φορές είναι πιο αποτελεσματικός από τον τυπικό έλεγχο. Πάντως δύσκολα το άτομο αγνοεί τον άτυπο έλεγχο, την κοινωνική κατακραυγή.

Μονάδες 12

B2α) Να εξηγήσετε ποιοί φόροι ονομάζονται άμεσοι και ποιοί έμμεσοι, δίνοντας παράλληλα σχετικά παραδείγματα (μονάδες 8). Ποιό είναι το κυριότερο πλεονέκτημα και ποιο το κυριότερο μειονέκτημά τους (μονάδες 5);

(σελίδες 36 & 37)

- (α) Άμεσοι Φόροι: Είναι οι φόροι που επιβάλλονται στο εισόδημα και στην περιουσία των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων. Το κυριότερο πλεονέκτημά τους είναι ότι το φορολογικό βάρος είναι προσαρμοσμένο στη φοροδοτική ικανότητα των φορολογουμένων. Ενώ το κυριότερο μειονέκτημά τους είναι ότι είναι λιγότερο ανεκτοί από τους φορολογούμενους.

- (β) Έμμεσοι φόροι. Φορολογείται έμμεσα το εισόδημα και η περιουσία των φορολογουμένων. Είναι οι φόροι που επιβάλλονται σε διάφορα προϊόντα κατανάλωσης (φόρος καπνού, φόρος στα οινόπνευματώδη ποτά, Φόρος Προστιθέμενης Αξίας κτλ.). Οι επιχειρήσεις πληρώνουν τον φόρο στο κράτος και τον μετακυλίου στην τιμή των προϊόντων. Έτσι, τελικά τον φόρο τον πληρώνουν έμμεσα οι καταναλωτές των προϊόντων. Το κυριότερο πλεονέκτημά τους είναι ότι τα έξοδα εισπραξης είναι μικρότερα. Ενώ το κυριότερο μειονέκτημά τους είναι ότι πλήττουν βαρύτερα τα μικρότερα εισοδήματα.

Μονάδες 13

B2β) Να εξηγήσετε τι σημαίνουν οι όροι προσωπική (μονάδες 3) και λειτουργική ανεξαρτησία των δικαστών (μονάδες 3). Να αναφέρετε δύο εγγυήσεις υπέρ των δικαστών που καθιερώνει το Σύνταγμα (μονάδες 6).

(σελίδα 68)

- Λειτουργική ανεξαρτησία σημαίνει ότι οι δικαστές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους υπόκεινται μόνο στο Σύνταγμα και στους νόμους και σε καμιά περίπτωση δεν υποχρεούνται να συμμορφώνονται με διατάξεις που έχουν τεθεί για την κατάλυση του Συντάγματος.
- Προσωπική ανεξαρτησία σημαίνει κατοχύρωση της υπηρεσιακής κατάστασης των δικαστών απέναντι στη νομοθετική και εκτελεστική εξουσία, ούτως ώστε να ασκούν τα καθήκοντά τους απερίσπαστοι και να μην εξαρτώνται παντάπασιν από έξωθεν πιέσεις, δεσμεύσεις, εξαρτήσεις.

Οι εγγυήσεις υπέρ των δικαστών, που καθιερώνει το Σύνταγμα είναι:

- Η διάκριση των λειτουργιών.
- Η απονομή της δικαιοσύνης από τακτικούς δικαστές.
- Η ισοβιότητα των δικαστών.
- Οι υπηρεσιακές μεταβολές των δικαστών.
- Η προνομιακή μισθολογική μεταχείριση των δικαστών.
- Τα ασυμβίβαστα έργα με το δικαστικό λειτούργημα.

Μονάδες 12

Οι παραπάνω απαντήσεις είναι ενδεικτικές

ΚΑΛΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

